

BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR OFGR-EXAMEN 2023

I bedömningsgrunderna har de omständigheter beskrivits som utgör grunden för poänggivningen. Bedömningsgrunden är inget modellsvar. Samtliga godkännbara aspekter eller svar på uppgifterna har inte angetts fullständigt i bedömningsgrunderna. Vid bedömningen av svaren har man kunnat få extra poäng för tillräckliga motiveringar och väsentliga observationer trots att de inte har omnämnts i bedömningsgrunderna.

Tolkningar av lagstiftningen samt god revisionssed och god bokföringssed som har angetts i bedömningsgrunderna anknyter endast till bedömningen av respektive uppgift i denna examen. Tolkningarna i bedömningsgrunden kan inte användas som PRS revisionstillsyns ställningstaganden i andra sammanhang.

OFGR-EXAMEN 2023

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

Uppgift 1 (60 poäng)

	1. Granskad omständighet	2. Granskningsobservation, motiverad bedömning och korrigeringsförfarande (inkl. hänvisning till lag eller annan grund) Väsentligt fel: i koncernbokslutet 3,0 miljoner euro och i moderkommunens bokslut 1,5 miljoner euro Fel som ska rapporteras: i koncernbokslutet 150 000 euro och i moderkommunens bokslut 75 000 euro	3. Inverkan på rapporteringen (Uppge vad, var och hur detta ska rapporteras, om felet eller bristen inte korrigeras)	Poäng
1.	Förvaltning, brister i fråga om förtroendeuppdrag	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Bokslutet har undertecknats av styrelsens ordförande, som också är kommunens tekniska direktör. Enligt revisionsassistens arbetspapper har dubbelrollen pågått utan avbrott sedan augusti 2021, och personen har inte till alla delar jävat sig på behörigt sätt vid beslutsfattande med anknytning till kommunstyrelsens tekniska nämnd.</p> <p>Samma person kan inte vara både teknisk direktör och kommunstyrelsens ordförande. Det organ som valt honom måste konstatera att förtroendeuppdraget har upphört, eftersom personen inte uppfyller villkoren för valbarhet. Kommunstyrelsen ska sörja för kommunens interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen. En betydande dubbelroll kan äventyra den interna kontrollen.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>Enligt 7 kap. 39 § 7 punkten i kommunallagen sörjer kommunstyrelsen för kommunens interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen. Enligt 7 kap. 40 §</p>	<p>Revisionsberättelsen</p> <p>Tilläggsuppgift om att 73 § i kommunallagen inte har iakttagits</p> <p>Ingen effekt för godkännandet av bokslutet eller uttalandet om ansvarsfrihet</p>	4,0

		<p>i kommunallagen leder ordföranden den politiska samverkan som krävs för fullgörandet av kommunstyrelsens uppgifter.</p> <p>Enligt 10 kap. 73 § i kommunallagen är den som lyder direkt under kommunstyrelsen och som är föredragande i en nämnd inte valbar till kommunstyrelsen.</p> <p>I 10 kap. 78 § i kommunallagen sägs att om en förtroendevald förlorar sin valbarhet ska det organ som utsett honom eller henne konstatera att förtroendeuppdraget har upphört. I fråga om en fullmäktigeledamot fattas beslutet av fullmäktige. Beslutet verkställs omedelbart.</p> <p>Korrigeringsförfarande: Kan inte korrigeras. Fullmäktige ska konstatera att förtroendeuppdraget har upphört och kommunstyrelsen ska välja en ny ordförande.</p>		
2.	Förvaltning, överskridande av upphandlingsbemyndigande	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Av revisionsassistentens arbetspapper (bilaga 10) framgår att både investeringarna och driftsekonomiupphandlingarna granskades genom stickprov. Vid granskningen observerades att jämförelsetabellen av anbud i det upphandlingsbeslut på 120 000 euro om renovering av skolans tak som tekniska direktören fattade 1.3.2022 saknade underskrift.</p> <p>Enligt upphandlingsdirektivet (bilaga 8) är tekniska direktörens upphandlingsgräns 100 000 euro. Tekniska direktören har överskridit sitt bemyndigande, och upphandlingen borde ha förelagts nämnden för beslut. Den saknade underskriften har ingen effekt.</p> <p>Rättsgrund: Upphandlingsdirektivet, där upphandlingsgränserna är fastställda.</p> <p>Korrigeringsförfarande: Kan inte korrigeras. Takrenoveringen ska föreläggas tekniska nämnden för beslut.</p>	Revisorns övriga rapportering	2,0

3.	Bokföring, större avskrivningsdifferens har upplösts än avskrivningarna enligt plan	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Av tillgångskortet i bilaga 4 som gäller den 2019 ibruktagna idrottshallens bestående aktiva framgår att den upplösta avskrivningsdifferensen under räkenskapsperioden överstiger avskrivningarna enligt plan för tillgången. Räkenskapsperiodens avskrivningar enligt plan är 300 000 euro och den upplösta avskrivningsdifferensen är 400 000 euro.</p> <p>Den redovisade minskningen av avskrivningsdifferensen överstiger beloppet av avskrivningarna enligt plan, och är inte förenlig med god bokföringssed. Avskrivningsdifferensen ska korrigeras till högst beloppet av avskrivningarna enligt plan.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>Enligt kapitel 4 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om avskrivningar enligt plan för kommuner och samkommuner får minskningen av den ackumulerade avskrivningsdifferensen upptas som minskning av avskrivningsdifferens i resultaträkningen högst till samma belopp som räkenskapsperiodens planavskrivningar. En upplösning av ackumulerad avskrivningsdifferens så att anskaffningsutgiftens oavskrivna del ökar är inte förenligt med god bokföringssed.</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>Den redovisade avskrivningsdifferensen korrigeras så att den motsvarar räkenskapsperiodens avskrivningar enligt plan.</p> <p>Per förändring av avskrivningsdifferens an avskrivningsdifferens 100 000 euro</p>	Revisorns övriga rapportering	4,0
4.	Förvaltning, bristfällig sammanställning av egendom som	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>I verksamhetsberättelsen konstateras att den nya leasingfinansierade CT-skannern värd 2,0 miljoner euro, som konkurrensutsattes under</p>	Revisionsberättelsen, negativt uttalande Anmärkning om bristfällig sammanställning över	5,0

<p>överförs till vårdförskolan</p>	<p>räkenskapsperioden 2021 och som ska överföras till vårdförskolan, togs i bruk i hälsocentralen under räkenskapsperioden 2022.</p> <p>På kommunstyrelsens sammanträde 30.6.2022 (bilaga 2) behandlades en komplettering av den sammanställning som lämnades till vårdförskolan 28.2.2022 över den egendom samt de avtal och ansvar och de lokaler som hyrs som ska överföras, av vilken framgår att leasingavtalet inte har specificerats. I protokollet konstateras att sammanställningen inte behöver kompletteras eller ändras.</p> <p>I protokollet från kommunstyrelsens sammanträde 5.1.2023 (bilaga 2) konstateras vårdförskolansfullmäktiges beslut 30.12.2022, där det konstateras att vårdförskolan godkänner den egendom samt de avtal och ansvar och de lokaler som hyrs av kommunen som ska överföras från kommunen i enlighet med den komplettering som behandlades i kommunstyrelsen 30.6.2022, och det finns inga avtal som ska behandlas separat.</p> <p>Vårdförskolansfullmäktige har inte godkänt kommunens leasingavtal som gäller CT-skannern separat, så det kan hända att kommunen måste ansvara för det.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>(Lag om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningstjänsten och om införande av den lagstiftning som gäller reformen)</p> <p>Enligt 25 §1 mom. i genomförandelagen övergår de avtal som gäller ordnande av social- och hälsovård och räddningstjänsten till vårdförskolan den 1 januari 2023, om inte vårdförskolan och kommunen kommer överens om något annat.</p> <p>Enligt 26 § 3 mom. i genomförandelagen ska kommunen komplettera sammanställningen senast den 30 juni 2022, om det sedan sammanställningen lämnades har skett väsentliga förändringar i lokalerna, den lösa egendom som överförs eller avtalen.</p>	<p>avtal och ansvar som överförs till vårdförskolan (kommunstyrelsen, kommundirektören)</p> <p>Effekt för uttalandet om ansvarsfrihet: negativt uttalande till de redovisningsskyldiga som anmärkningen gäller</p>	
--	---	--	--

		<p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>Kan inte korrigeras.</p>		
5.	Bokföring, balansvärde	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Av protokollet från tekniska nämndens sammanträde 12.2.2022 § 25 (bilaga 2) framgår att man söker efter tillfälliga lokaler i stället för den del (A-flygeln) av hälsocentralen som är belagd med användningsförbud på grund av allvarliga problem med inomhusluften. Användningsförbudet gäller 750 m², då fastighetens totala yta är 2 500 m². Enligt fastighetschefens bedömning skulle det bli dyrare att renovera den del som är förstörd än att bygga en ny.</p> <p>Det konstateras att behovet av tillfälliga lokaler är kortvarigt, eftersom den nya hälsocentralen färdigställs under räkenskapsperioden 2023. Utredningen om den fortsatta användningen av den gamla hälsocentralen är inte klar, och inga slutgiltiga beslut har fattats. Enligt den bedömning som fastighetschefen låtit göra kan den del av den gamla hälsocentralen som är i skick utnyttjas i kommunens serviceproduktion även i framtiden.</p> <p>Den gamla hälsocentralens balansvärde är 1 500 000 euro.</p> <p>Av revisionsassistentens arbetspapper som gäller granskningen av avskrivningar framgår att inget att anmärka på observerades vid granskningen av avskrivningarna av hälsocentralen och att avskrivningarna under räkenskapsperioden överensstämde med planen, 100 000 euro.</p> <p>För den del som är belagd med användningsförbud ska en nedskrivning göras, eftersom den del som är belagd med användningsförbud saknar serviceproduktionsförmåga. Den återstående anskaffningsutgiften efter avskrivningarna under räkenskapsperioden är 1 400 000 euro. De kvadratmeter som är belagda med användningsförbud utgör 30 procent av de totala kvadratmetrarna (750/2 500), så den nedskrivning som ska göras för räkenskapsperioden är 420 000 euro.</p>	Revisorns övriga rapportering	3,0

		<p>Rättsgrund:</p> <p>I 5 kap. 13 § i bokföringslagen sägs att om den sannolika framtida inkomsten av en tillgång eller investering som hör till bestående aktiva beräknas bli varaktigt mindre än den ännu oavskrivna anskaffningsutgiften, ska skillnaden kostnadsföras som en nedskrivning.</p> <p>Enligt avsnitt 3.5 i bokföringsnämndens allmänna anvisning om avskrivningar ska avskrivningsplanen ändras om avkastningsförväntningarna beträffande en tillgång bland bestående aktiva eller dess förmåga att producera service försämras väsentligt. En nedskrivning kommer på fråga främst då inga kommande avkastningsförväntningar eller någon serviceproduktionsförmåga upptäcks förekomma då bokslutet görs upp.</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>En nedskrivning bokförs.</p> <p>Per nedskrivning under bestående aktiva an byggnader 420 000 euro</p>		
6.	Bokföring, engångsarvode för vård av coronapatienter har inte redovisats	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>I grundtrygghetsnämndens protokoll 18.12.2022 § 34 (anmälningssärenden) (bilaga 2) konstateras att från personalchefen har det kommit en anmälan om ett engångsarvode på totalt 80 000 euro (inklusive personalbikostnader) som ska betalas till personer som deltagit i vården av coronapatienter. Enligt protokollet föranleder detta inga åtgärder från kommunens sida, eftersom betalningen erläggs våren 2023 av välfärdsområdet.</p> <p>Av specifikationerna till balansräkningen (bilaga 3 b) framgår att arvodet för vården av coronapatienter inte har periodiserats i resultatregleringarna eller andra skulder i bokslutet för 2022.</p>	Revisorns övriga rapportering	3,0

		<p>Engångsarvodet för vården av coronapatienter har inte redovisats eller periodiserats i bokslutet för 2022.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>Med stöd av bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektions utlåtande 134 ska engångsarvodet till personal som deltagit vården av coronapatienter tas upp som en kostnad och resultatreglering i bokslutet.</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>Redovisas som kostnad och resultatreglering.</p> <p>Per personalkostnader an resultatregleringar 80 000 euro</p>		
7.	Bokföring, införingar enligt ett apportavtal gällande överlåtelse har inte gjorts	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>I kommunstyrelsens protokoll 15.11.2022 97 § (bilaga 2) konstateras att kommunen (dvs. överlåtaren) är aktieägare i förvärvaren Pohjanmaan Ateriapalvelut Ab, och att den tillsammans med de andra aktieägarna 1.10.2022 har beslutat att ge ut 100 000 nya aktier i bolaget. Vid aktieemissionen tecknar överlåtaren 25 000 aktier mot den måltids- och renhållningsserviceverksamhet som överlåtits. Pohjanmaan Ateriapalvelut Ab:s styrelse har fastställt de verkliga värden som angetts i apportavtalet, och de tecknade aktierna har registrerats i handelsregistret 1.11.2022.</p> <p>Enligt den bifogade specifikationen till balansräkningen (bilaga 3) är ökningen av anskaffningsutgiften för Ateriapalvelut Ab under räkenskapsperioden 350 000 euro.</p> <p>Av det bifogade apportavtalet gällande överlåtelse av rörelse (bilaga 7) ser man att förändringen av anskaffningsutgiften för aktierna motsvarar den andel som betalats i pengar av överföringen av måltids- och renhållningstjänsterna till Pohjanmaan Ateriapalvelut Ab. I apportavtalet konstateras att överlåtelsepunkten är 1.11.2022. Det belopp som ska betalas för aktierna är</p>	Revisorns övriga rapportering	4,0

skillnaden mellan de verkliga värdena vid överföringstidpunkten av de tillgångar, skulder och reserver som överläts som apport, dvs. nettoapporten. Enligt apportavtalet motsvarar det teckningspris som ska betalas för aktierna beloppet av nettoapporten.

Beräknat utifrån uppgifterna i apportavtalet blir beloppet av nettoapporten och teckningspriset som följer:

Pengar	350 000
Materiella tillgångar	500 000
Semesterlöneskuld	-550 000
Nettoapport:	300 000

I den punkt i revisionsassistentens arbetspapper (bilaga 10) som gäller granskning av placeringar konstateras att den långfristiga egendom som fastställts genom apportavtalet består av inventarier som redan avskrivits slutligt i bokföringen. Enligt den godkända varugranskarens utlåtande och kommunens tekniska direktör är egendomens verkliga värde och bruksvärde för kommunen 500 000 euro. Skillnaden mellan nettoapporten och det belopp som betalats i pengar är 50 000 euro.

Anskaffningsutgiften för aktierna är således 50 000 euro för stor, eftersom införingar av överlåtelsen inte har gjorts i bokföringen, utan endast den andel som betalats i pengar har tagits upp som ökning av anskaffningsutgiften för aktierna (bilaga 10 punkten granskning av placeringar).

Införingar av överlåtelsen görs, varigenom anskaffningsutgiften rättas så att den börjar motsvara nettoapporten. Den egendom som överlåtits genom apportavtalet redovisas via resultaträkningen, liksom överlåtelsen av semesterlöneskulden. På grund av den uteblivna noteringen är semesterlöneskulden 550 000 euro för stor, resultatet är 500 000 euro för litet och anskaffningsutgiften för aktierna är 50 000 euro för stor.

Rättsgrund:

		<p>Enligt 3 kap. 3 § i bokföringslagen ska i balansräkningen poster bland aktiva respektive passiva och i resultaträkningen intäkter och kostnader tas upp till fullt belopp utan att de dras av från varandra, om inte en sammanställning behövs för att ge en rättvisande bild (nettningsförbud).</p> <p>Korrigeringsförfarande: Införingar av överlåtelsen görs.</p> <p>Per aktier an övriga verksamhetsintäkter 500 000 euro</p> <p>Per semesterlöneskuld an aktier 550 000 euro</p> <p>Den slutliga anskaffningsutgiften för aktierna motsvarar beloppet av nettoapporten.</p>		
8.	Felaktig behandling och not som gäller finansiell leasing	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>I tekniska nämndens protokoll 15.4.2022 § 45 (bilaga 2) konstateras att de lokaler i kommunens hälsocentral som är belagda med användningsförbud ersätts med kontorslokaler som leasas på 10 år från Leesarit Ab och som är avsedda att vara tillfälliga. Hyran är 3 500 euro / månad. Objektet är flyttbart och när den nya hälsocentralen färdigställts kan lokalerna användas medan skolan renoveras.</p> <p>Avtalets restvärde är 70 procent av den slutliga anskaffningsutgiften för hyresobjektet, ökat med gällande mervärdesskatt. När hyrestiden går ut har kommunen rätt, men inte skyldighet att köpa hyresobjektet.</p> <p>I revisionsassistentens arbetspapper (bilaga 10) konstateras att under räkenskapsperioden har 1.6.2022 bland byggnader aktiverats de tillfälliga flyttbara lokaler som skaffats för att ersätta de lokaler i den gamla hälsocentralen som är belagda med användningsförbud.</p>	Revisorns övriga rapportering	4,0

	<p>Avskrivningsplanen är linjär avskrivning och avskrivningstiden 10 år. Anskaffningsutgiften har varit 420 000 euro och den har tagits upp bland övriga skulder i bokslutet. Övriga skulder har upplösts i förhållande till de betalda hyrorna, dvs. 21 000 (3 500*6 mån.) euro. Restvärdet av de flyttbara lokalerna i bokslutet är 420 000 euro – (420 000/10/2) = 399 000 euro och avskrivningen under räkenskapsperioden således 420 000 – 399 000 = 21 000 euro.</p> <p>De tillfälliga lokalerna har aktiverats felaktigt i balansräkningen och aktiveringen ska återtgas. Avskrivningarna bör rättas (under gränsen för fel som ska rapporteras, behöver inte göras).¹</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>Enligt avsnitt 2.2. i den allmänna anvisningen om upprättande av balansräkning för kommuner och samkommuner tillämpar kommunerna och samkommunerna inte bestämmelsen om upptagande av tillgångar som förvärvats genom finansiella leasingavtal enligt BokfL 5:5 b §, enligt vilken leasingtagaren får ta upp tillgångarna som om de hade köpts.</p> <p>Hyreskostnaderna tas enligt avsnitt 5.5 i den allmänna anvisningen om upprättande av resultaträkning för kommuner och samkommuner som övriga verksamhetskostnader.</p> <p>Korrigeringsförfarade:</p> <p>Aktiveringarna och avskrivningarna återtgas.</p> <p>Per övriga skulder an byggnader 399 000 euro Per hyreskostnader an avskrivningar 21 000 euro</p>		
--	--	--	--

¹ I bokslutet ska framtida leasingansvar enligt avtalet presenteras i en not. Kommande års leasingansvar ska uppges enligt punkt 38 i den allmänna anvisningen om noter till bokslutet.

9.	Förvaltning, budgeten har godkänts för sent	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Budgeten för 2023 och ekonomiplanen för 2023–2025 har enligt fullmäktiges protokoll 5.1.2023 § 7 godkänts för sent.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>Enligt 110 § 1 mom. i kommunallagen ska fullmäktige före utgången av året godkänna en budget för kommunen för det följande kalenderåret med beaktande av kommunkoncernens ekonomiska ansvar och förpliktelser.</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>Kan inte korrigeras.</p>	<p>Revisionsberättelsen</p> <p>Tilläggsuppgift om att 110 § i kommunallagen inte har iakttagits till alla delar</p> <p>-Ingen effekt på godkännandet av bokslutet eller uttalandet om ansvarsfrihet</p>	3,0
10.	Upphandling i strid med upphandlingslagen, beräkning av det uppskattade värdet	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>I tekniska nämndens protokoll 6.7.2022 § 62 (bilaga 2) har man beslutat om upphandling av kollektivtrafiktjänster. Det avtal som ingås gäller tills vidare.</p> <p>Av jämförelsetabellen i bilaga 9 ses att upphandlingens uppskattade värde har beräknats som 36 x månadspriset. Beloppet av det vinnande anbudet från Taksit Ab är således 55 tusen euro x 36 = 1 980 tusen euro och beloppet av det anbud som kom på andra plats är 56 tusen euro x 36 = 2 016 tusen euro. Enligt anbuden sjunker priset på det anbud som kom på andra plats till 50 tusen euro efter de första tre år medan vinnarens pris förblir oförändrat. Beslutet har verkställts.</p> <p>I upphandlingsannonsen borde det uppskattade värdet ha beräknats på det sätt som upphandlingslagen kräver, dvs. 48 x månadsvärdet. Det har således skett ett fel i upphandlingsbeslutet och det anbud som kom på andra plats är i själva verket det ekonomiskt mest fördelaktiga.</p>	<p>Revisionsberättelsen, negativt uttalande</p> <p>-Anmärkning till de redovisningsskyldiga</p> <p>-Negativt uttalande om ansvarsfrihet till de redovisningsskyldiga</p>	4,0

		<p>Totalpriset i det vinnande anbudet beräknat på det sätt som upphandlingslagen kräver är 2 640 tusen euro (48 mån. x 55 tusen) och i det anbud som kom på andra plats multiplicerat med de tal som upphandlingslagen kräver är 2 376 tusen euro (36 mån. x 56 tusen +12 mån. x 30 tusen).</p> <p>Rättsgrund: Enligt 30 § 3 mom. 2 punkten i lagen om offentlig upphandling och koncession ska för tjänsteupphandlingskontrakt där det inte anges något totalpris det uppskattade värdet beräknas utifrån månadsvärdet multiplicerat med 48 för upphandlingskontrakt som gäller tills vidare eller mer än 48 månader.</p> <p>Enligt 93 § 1 mom. i upphandlingslagen ska det anbud väljas som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Ekonomiskt mest fördelaktigt är det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet.</p> <p>Korrigeringsförfarande: Kan inte korrigeras eftersom beslutet redan har verkställts.</p>		
11.	Statsandelsgrunder och bokföring, brister i bekräftande av elevstatistiken	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: I revisionsassistentens arbetspapper som gäller granskning av elevstatistiken (bilaga 10) konstateras att enligt de analytiska granskningsåtgärderna är förändringen 23 elever mellan räkenskapsperioderna 2021 och 2022 i statistikklass 20057 Grundläggande utbildning: förlängd läroplikt andra elever, men inget anmärkningsvärt förekom.</p> <p>Enligt den tilläggsutredning som fåtts från kommunen har det funnits ett fel i de uppgifter som anmäldes under föregående räkenskapsperiod 20.9.2021, och på grund av felet har det uppgetts 23 elever för mycket. Uppgiften har korrigerats i systemet i november 2021, men efter stängningen har den korrigerade uppgiften inte lagrats i systemet.</p> <p>På grund av felet har kommunen fått för mycket statsandel under räkenskapsperioden 2022. Av det bifogade utdraget ur rapporten över undervisnings- och kulturverksamhetens finansieringssystem (bilaga 11) ses att</p>	Revisorns övriga rapportering	4,0

		<p>det kalkylmässiga priset per enhet i statistikklass 20057 är 23 000 euro. Kalkylmässigt har Tuiskula kommun således fått 23 000 (pris per enhet) x 23 = 529 000 euro för mycket i statsandel. I bildningsnämndens protokoll 15.1.2023 § 6 (bilaga 2) konstateras att enligt uppgifter från undervisnings- och kulturministeriet måste kommunen under mars 2023 återbetala den förmån som kommunen erhållit utan grund under räkenskapsperioden 2022. Utifrån specifikationen till bokslutet av resultatregleringar och övriga skulder (bilaga 3b) har den andel som ska återbetalas inte tagits upp i bokslutet.</p> <p>Statsandelarna för räkenskapsperioden 2022 rättas så att de börjar motsvara den slutliga statsandelen och en resultatreglering tas upp i bokslutet.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>I 7 kap. 62 § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) sägs att om en utbildningsanordnare eller anordnare av annan verksamhet utan grund har beviljats statsandel eller finansiering med stöd av denna lag, ska undervisnings- och kulturministeriet bestämma att det överbetalda beloppet ska återbetalas.</p> <p>Enligt prestationsprincipen i 3 kap. 3 § i bokföringslagen ska de intäkter och kostnader som hänförs till räkenskapsperioden tas upp utan hänsyn till datum för betalningen.</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>Statsandelarna rättas med det belopp som ska återbetalas.</p> <p>Per statsandelar an resultatregleringar 529 000 euro</p>		
12.	Värdering av finansiella värdepapper	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Av den bifogade egendomsrapporten (bilaga 5) och bokslutet ses att nedskrivningar inte har gjorts av finansiella värdepapper. Enligt revisionsassistens arbetspapper (bilaga 10) har aktierna värderats till anskaffningsutgiften i bokslutet. Enligt egendomsrapporten understiger de</p>	Revisionsberättelsen, negativt uttalande	3,0

		<p>finansiella värdepapperens verkliga värde anskaffningsutgiften med 3 000 000 euro.</p> <p>Rättsgrund: Om finansiella värdepappers sannolika verkliga marknadspris på bokslutsdagen är lägre än anskaffningsutgiften upptas de i enlighet med 5 kap. 2 § 2 punkten i bokföringslagen till detta värde i balansräkningen.</p> <p>Korrigeringsförfarande: En nedskrivning av finansiella värdepapper bokförs.</p> <p>Per finansiella kostnader an finansiella värdepapper 3 000 000 euro</p>	Anmärkning till de redovisningsskyldiga Negativt uttalande om ansvarsfrihet till de redovisningsskyldiga	
13.	Gåvobrev utan användningsbegränsningar	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Utifrån bokslutet och det bifogade gåvobrevet (bilaga 6) har egendom för 270 000 euro som fått i form av finansiella värdepapper under räkenskapsperioden tagits upp under förvaltade medel och kapital. Enligt gåvobrevet hänför sig inga användningsbegränsningar till medlens användning och utökning.</p> <p>Förvärvet bör tas upp under balansposter enligt sin natur och som intäkt i resultaträkningen.</p> <p>Rättsgrund: Enligt avsnitt 2.2.1 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om upprättande av balansräkning bokförs egendom som erhållits genom en donation eller ett testamente utan begränsningar för användningen under balansposter enligt sin natur och som intäkt i resultaträkningen.</p> <p>Korrigeringsförfarande: Klassificeringen rättas och intäkten tas upp i resultaträkningen.</p> <p>Per förvaltad kapital (skuld) an förvaltade medel (fordringar) 270 000 euro</p> <p>Per finansiella värdepapper an finansiella intäkter 270 000 euro</p>	Revisorns övriga rapportering	3,0

		<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt kommunstyrelsens protokoll 15.11.2022 § 98 (bilaga 2) har kommunen intressebolaget Tuiskulan Sähkömyynti Ab, av vilket kommunen äger 33,3 procent tillsammans med lokala företagare. Föremålet för intressebolagets verksamhet är att äga aktier i Pyrylän Tehoyhtiö Ab och att i egenskap av aktieägare sälja el eller annan energi som bolaget mottagit till självkostnadspris till elbörsen. Pyrylän Tehoyhtiö Ab fungerar som ledare för ett kärnkraftsprojekt och som moderbolag, det bedriver ingen annan verksamhet.</p> <p>Kommunen har kapitaliserat intressebolaget med 750 000 euro, vilket motsvarar anskaffningsutgiften för aktierna i balansräkningen. Intressebolaget har använt det kapital som fåtts från delägarna för att förvärva aktier i Pyrylän Tehoyhtiö Ab. Intressebolaget Tuiskulan Sähkömyynti Ab har förbundit sig att teckna aktier för 4 500 000 euro och kommunens andel av denna helhet är 1 500 000 euro.</p> <p>Enligt protokollet är projektet förenat med stor osäkerhet, eftersom det kärnkraftsprojekt som drivs av Tuiskulan Sähkömyynti Ab:s dotterbolag inte fått bygglov. Ärendet är omtvistat och halvfärdigt. Eftersom bygglov saknas och projektet därmed inte blir av kommer ägarna inte att få någon utdelning. Saken har antecknats kommunstyrelsen för kännedom.</p> <p>Intressebolagets enda syfte är att äga Pyrylän Tehoyhtiö Ab och sälja el eller annan energi som det mottagit från detta till självkostnadspris. Kärnkraftverket fick inte bygglov. Innehavet har inte någon andel i kommunens serviceproduktion. Värdet av intressebolagets aktier ska tas upp som en nedskrivning i bokslutet. Enligt den bifogade specifikationen till balansräkningen av aktier och andelar (bilaga 3) har ingen nedskrivning av aktierna gjorts. Nedskrivningen ska också bedömas på nytt under kommande år, om det inträffar väsentliga förändringar.</p> <p>Rättsgrund: I avsnitt 2.3.2.1 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om avskrivningar enligt plan för kommuner och samkommuner sägs att om den</p>	Revisorns övriga rapportering	5,0
--	--	---	-------------------------------	------------

		<p>sannolika framtida inkomsten av en tillgång eller investering som hör till bestående aktiva beräknas bli varaktigt mindre än den ännu oavskrivna anskaffningsutgiften, ska skillnaden kostnadsföras som en nedskrivning (BFL 5:13 §).</p> <p>I kommunen granskas förutom avkastningsförväntningarna även tillgångens förmåga att producera service.</p> <p>En nedskrivning av en tillgång bland bestående aktiva som visat sig vara obefogad ska rättas i den post i resultaträkningen där kostnadsföringen har gjorts (BFL 5:16)</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>Per nedskrivning av bestående aktiva an aktier i intressebolag 750 000 euro</p>		
15.	Bokföring, extraordinär kostnad	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>I kommunens resultaträkning har en extraordinär kostnad på 800 000 euro tagits upp. Av noterna framgår att det är fråga om betalning av ett dotterbolags lån på grund av borgensansvar.</p> <p>Dotterbolagets lån som betalats på grund av borgensansvar har felaktigt tagits upp bland extraordinära kostnader. Kostnaden borde ha tagits upp bland övriga verksamhetskostnader.</p> <p>Rättsgrund:</p> <p>Enligt avsnitt 5.5 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om resultaträkning ingår borgensförluster i övriga verksamhetskostnader.</p> <p>Med stöd av bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande 59/2002 kan de poster som betalats på grund av proprieborgensansvar anses härröra av den ordinarie verksamheten, trots att de är av engångsnatur och betydande. De</p>	Revisorns övriga rapportering	3,0

		<p>bokförs därför som kostnader bland övriga verksamhetskostnader i resultaträkningen.</p> <p>Korrigeringsförfarande:</p> <p>De kostnader som orsakats av borgensansvaret korrigeras från extraordinära kostnader till övriga verksamhetskostnader.</p> <p>Per övriga verksamhetskostnader an extraordinära kostnader 800 000 euro</p>		
16.	Budgetöverskridning	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Av sammanfattningstabellen i budgetens driftsekonomidel ses att för tekniska nämndens del har verksamhetsbidraget, som är en bindande post i förhållande till fullmäktige, varit 3 713 640 euro och 16,73 procent sämre än budgeten.</p> <p>Redovisningsskyldiga är tekniska nämnden och tekniska direktören, vilket nämns i verksamhetsberättelsen.</p> <p>Rättsgrund: Kommunlagen 110 §: Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och ekonomi.</p> <p>Ett organ får inte överskrida det anslag som anvisats det i budgeten, och om anslaget visar sig vara otillräckligt ska budgeten ändras.</p> <p>Korrigeringsförfarande: Om överskridningarna inte godkänns kan ansvarsfrihet inte beviljas.</p>	<p>Revisionsberättelse</p> <p>- Tilläggsuppgift om överskridningar av budgeten</p> <p>- Effekt för uttalandet om ansvarsfrihet: villkorligt uttalande om ansvarsfrihet riktat till tekniska nämnden och tekniska direktören</p>	3,0
17.	Sammanfattning och bedömning av verkningarna	<p>Inverkan på räkenskapsperiodens resultat och eget kapital:</p> <p>Kommunens bokslut: Räkenskapsperiodens överskott 31.12.2022: 2 307 tusen euro</p>		3,0

Enskilda väsentliga fel (tusen euro):

	Inverkan på räkenskaps- periodens över- /underskott	Inverkan på eget kapital
Observation 12	-3 000	-3 000
Sammanlagt:	-3 000	- 3 000

Enskilda icke-väsentliga fel (tusen euro):

Observation 3	-100	-100
Observation 5	-420	-420
Observation 6	-80	-80
Observation 7	500	500
Observation 11	-529	-529
Observation 13	270	270
Observation 14	-750	-750
Sammanlagt:	-1 109	-1 109

Om felen rättades skulle räkenskapsperiodens överskott vara 4 109 tusen euro mindre, dvs. -1 802 tusen euro.

Tillsammans påverkar felen räkenskapsperiodens resultat och eget kapital 4 109 tusen euro negativt (väsentlighetsgräns 1 500 tusen euro).

Koncernbokslutet:

Räkenskapsperiodens överskott 31.12.2022: 2 232 tusen euro.

Enskilda väsentliga fel (tusen euro):

	Inverkan på räkenskaps- periodens över- /underskott	Inverkan på eget kapital
Observation 12	-3 000	-3 000
Sammanlagt:	-3 000	- 3 000

Enskilda icke-väsentliga fel (tusen euro):

Observation 5	-420	-420
Observation 7	500	500
Observation 11	-529	-529
Observation 13	270	270
Observation 14	-750	-750
Sammanlagt:	-929	-929

Om felen rättades skulle räkenskapsperiodens underskott för koncernen vara 1 697 tusen euro. Tillsammans påverkar felen koncernens resultat för räkenskapsperioden och eget kapital 3 929 tusen euro negativt (väsentlighetsgräns 3 000 tusen euro).

Övriga fel i bokslutet och förvaltningen:

Fel 1: Brister i fråga om förtroendeuppdrag, tekniska direktören och styrelsens ordförande är samma person.

Fel 2: Överskridande av upphandlingsbemyndigande.

Fel 4: Bristfällig sammanställning av egendom som överförs till välfärdsområdet. Ett väsentligt avtal för moderkommunen har utelämnats från sammanställningen av egendom som överförs.

Fel 8: Felaktig behandling och not som gäller finansiell leasing.

	<p>Fel 9: Budgeten har godkänts för sent, förfarande i strid med kommunallagen.</p> <p>Fel 10: Upphandling i strid med upphandlingslagen, beräkning av uppskattat värde. Väsentlig upphandling av kollektivtrafiktjänster.</p> <p>Fel 15: Extraordinär kostnad, klassificeringsfel.</p> <p>Fel 16: Väsentlig budgetöverskridning</p> <p>Slutsats:</p> <p>Tillsammans överskrider felen väsentlighetsgränsen. Det föreslås att bokslutet inte läggs fram för godkännande.</p>		
--	---	--	--

Uppgift 2. (15 poäng)

REVISIONSBERÄTTELSE 2022

Till Tuiskula kommunfullmäktige (0,25 poäng)

Vi har granskat Tuiskula kommuns förvaltning, bokföring och bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2022. Bokslutet omfattar kommunens balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse. Bokslutet omfattar även koncernbokslut som består av koncernbalansräkning, koncernresultaträkning, koncernens finansieringsanalys och noter till koncernbokslutet. **(0,5 poäng)**

Kommunstyrelsens och övriga redovisningsskyldigas skyldigheter

Kommunstyrelsen och övriga redovisningsskyldiga är ansvariga för kommunens förvaltning och skötseln av ekonomin under räkenskapsperioden. Kommunstyrelsen och den övriga koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och för ordnandet av koncernövervakning. Kommunstyrelsen och kommundirektören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det ger riktiga och tillräckliga uppgifter om kommunens resultat, dess ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet i enlighet med bestämmelser och föreskrifter om upprättande av bokslut. Kommunstyrelsen och kommundirektören har i verksamhetsberättelsen redogjort för ordnandet av kommunens interna kontroll och riskhantering samt koncernövervakningen.

Kommunstyrelsen och kommundirektören ansvarar också för ordnandet av intern kontroll och för sådan intern kontroll som de anser nödvändig för att kunna upprätta ett bokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter eller fel.

Revisorns skyldigheter

Vi har granskat räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut i enlighet med offentlig revisionssed för att som resultat av granskningen rapportera om väsentliga felaktigheter som uppdagats. Vid granskningen av förvaltningen har vi utrett huruvida medlemmarna i förvaltningsorganen och de ledande tjänsteinnehavarna för uppgiftsområdena verkat enligt lagen. Vid granskningen av huruvida den interna kontrollen och riskhanteringen samt koncernövervakningen i kommunen har ordnats på behörigt sätt har beaktats redogörelserna för dem i verksamhetsberättelsen. Vi bildar oss en uppfattning om den interna kontroll som är relevant för revisionen för att kunna planera ändamålsenliga revisionsåtgärder och kunna uttala oss om ordnandet av den interna kontrollen, men inte i syfte att kunna uttala oss om effektiviteten hos kommunens interna kontroll. Därtill har vi granskat riktigheten i uppgifterna som givits om grunderna för statsandelarna.

Vi har utfört granskningen för att med rimlighet försäkra oss om huruvida förvaltningen sköts enligt lag och fullmäktiges beslut. Bokföringen, principerna för upprättandet av bokslutet, dess innehåll och presentation har granskats i tillräcklig omfattning för att konstatera att bokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter eller fel.

Granskningens resultat

Som anmärkning framför vi att sammanställningen över den egendom som överförs till välfärdsområdet är bristfällig. Enligt 25 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen övergår kommunens avtal som gäller ordnande av social- och hälsovård och räddningsväsendet till välfärdsområdet, om inte välfärdsområdet och kommunen kommer överens om något annat. Välfärdsområdesfullmäktige har inte separat godkänt att kommunens leasingavtal på 2 000 000 euro överförs, så det kan hända att kommunen måste ansvara för det. **(2,0 poäng)**

Som anmärkning framför vi att valet av leverantör av kollektivtrafiktjänster har gjorts i strid med 93 § i upphandlingslagen, eftersom den ekonomiskt mest fördelaktiga leverantören inte har valts. Enligt 30 kap. 3 § 2 punkten i upphandlingslagen ska för tjänsteupphandlingskontrakt där det inte anges något totalpris det uppskattade värdet beräknas utifrån månadsvärdet multiplicerat med 48. **(2,0 poäng)**

Den för tekniska nämnden bindande posten verksamhetsbidraget inom driftsekonomin överskreds med 3 713 640 euro jämfört med den ändrade budgeten (överskridning 16,73 procent, redovisningsskyldiga är tekniska nämnden och tekniska direktören). **(1,0 poäng)**

Enligt 110 § i kommunlagen ska fullmäktige före utgången av året godkänna en budget för kommunen för det följande kalenderåret. Som tilläggsuppgift konstaterar vi att kommunfullmäktige har godkänt budgeten 5.1.2023. **(0,5 poäng)**

Enligt 73 § i kommunlagen är den som lyder direkt under kommunstyrelsen eller som är föredragande i en nämnd inte valbar till kommunstyrelsen. Som tilläggsuppgift konstaterar vi att i strid med kommunlagen är samma person både kommunstyrelsens ordförande och teknisk direktör. **(0,5 poäng)**

Till övriga delar har kommunens förvaltning skötts i enlighet med lag och fullmäktiges beslut. **(0,25 poäng)**

Kommunens interna kontroll och riskhantering samt koncernövervakning har ordnats på tillbörligt sätt. **(0,25 poäng)**

Uppgifterna om grunderna för statsandelar är korrekta. **(0,25 poäng)**

Som anmärkning framför vi att en nedskrivning av finansiella värdepapper inte har gjorts i enlighet med 5 kap. 2 § 2 punkten i bokföringslagen, utan de finansiella värdepapprens redovisade värde vid bokslutstidpunkten överstiger deras marknadsvärde. På grund av detta är kommunens och kommunkoncernens resultat för räkenskapsperioden 3 000 000 euro för stort.

Till övriga delar är kommunens bokslut och koncernbokslutet upprättade enligt bestämmelser och föreskrifter om upprättande av bokslut. I övrigt ger bokslutet riktiga och tillräckliga uppgifter om räkenskapsperiodens resultat, ekonomisk ställning, finansiering och verksamhet. **(2,0 poäng)**

Uttalanden om godkännande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet

Kommunens bokslut och koncernbokslutet är inte upprättat enligt bestämmelser och föreskrifter om upprättande av bokslut på grund av den saknade nedskrivning som nämns i

granskningens resultat, och de ger inte på det sätt som kommunallagen avser riktiga och tillräckliga uppgifter om kommunens och kommunkoncernens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet. **(0,75 poäng)** Vi förordar inte att bokslutet godkänns. **(0,5 poäng)**

På grund av anmärkningen i anslutning till underlåtenheten att iaktta lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen förordar vi inte ansvarsfrihet för medlemmarna av kommunstyrelsen och kommundirektören. **(1,0 poäng)**

På grund av anmärkningen i anslutning till underlåtenheten att iaktta upphandlingslagen förordar vi inte ansvarsfrihet för medlemmarna av tekniska nämnden och tekniska direktören. **(1,0 poäng)**

På grund av anmärkningen i anslutning till underlåtenheten att iaktta bokföringslagen förordar vi inte ansvarsfrihet för medlemmarna av kommunstyrelsen och kommundirektören. **(1,0 poäng)**

Vi förordar att de övriga redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet för den av oss granskade räkenskapsperioden, förutsatt att fullmäktige godkänner de avvikelser från budgeten som nämns i granskningens resultat. **(1,0 poäng)**

Helsingfors 17.5.2023

Tarkastustaito Ab
Revisionssammanslutning

Simo Silakka
OFGR, CGR

Tarkastustaito Ab, FO-nummer 3451235-1
Tilipolku 9
00100 Helsingfors **(0,25 poäng)**

Uppgift 3. (10 poäng)

3.1

Organisationer inom den indirekta offentliga förvaltningen placerar sig mellan den traditionella offentliga förvaltningen och den privata sektorn. Veikkaus Ab:s ställning som statens bolag med specialuppgifter och som en del av den indirekta offentliga förvaltningen syns i att Veikkaus uppgifter har vissa drag av offentlig förvaltning och att Veikkaus i lagstiftningen har ålagts samhällspolitiska specialuppgifter.

Veikkaus Ab:s samhälleliga specialuppgift och offentliga förvaltningsuppgift hänför sig till att garantera rättsskyddet för dem som deltar i penningspel, sträva efter att förhindra oegentligheter och brott och förebygga och minska de ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som spelandet ger upphov till (lotterilagen (1047/2001), 12 §). Eftersom Veikkaus är en aktör inom den indirekta offentliga förvaltningen grundar sig inte finansieringen av Veikkaus verksamhet på statens eller kommunernas budgetfinansiering.

3.2

Enligt 124 § i Finlands grundlag (731/1999) kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag. Offentliga förvaltningsuppgifter kan anförtros en privat aktör om det behövs för en ändamålsenlig skötseln av uppgifterna och om det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får inte anförtros privata aktörer.

3.3

Enligt 12 § i lotterilagen (1047/2001) är Veikkaus Ab ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten. Sålunda omfattas Veikkaus Ab av statens ägarstyrningsåtgärder. Ägarstyrning riktas till bolaget från statsrådets och det behöriga ministeriets sida (Lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning 1368/2007, 4–5 § (i fortsättningen lagen om statens ägarstyrning)).

Förutom statsmaktens övervakningsåtgärder ska i Veikkaus Ab förrättas normal lagstadgad revision av aktiebolag, varvid externa revisorers granskningsåtgärder riktas mot bolaget (aktiebolagslagen 624/2006, 7 kap., revisionslagen 1141/2015, 2 kap.).

Veikkaus Ab är ett statsbolag, så även statens revisionsverk och riksdagens revisionsutskott kan rikta övervaknings- och granskningsåtgärder mot det (90 § i Finlands grundlag (731/1999) 90 § och 2 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000)).

3.4

Statsbolags, liksom andra bolags, samhällsansvar indelas i allmänhet i tre pelare: ekonomiskt ansvar, socialt ansvar och miljöansvar. Bakgrunden till grupperingen utgörs av systematiseringen av FN:s principer för hållbar utveckling (United Nations, Resolution adopted by the General Assembly 25.9.2015).

Veikkaus Ab kan åläggas skyldigheter i anslutning till samhällsansvar och rapportering av detta för det första av Finlands riksdag genom lagstiftning (3 § 1 mom. i Finlands grundlag (731/1999)). Skyldigheter som gäller samhällsansvar kan åläggas Veikkaus Ab även i samband med ägarstyrningen, varvid det är statsrådet (t.ex. avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli) och det ministerium som ansvarar för ägarstyrningen som agerar. I bilaga

4 (kapitel 7 avsnitt 7.1) till regeringens årsberättelse (2022), som utarbetats av statsrådet, konstateras att statens förväntningar på bolagens hållbarhet beskrivs i det ägarpolitiska principbeslutet som offentliggjordes 2020. Veikkaus Ab:s skyldigheter som gäller samhällsansvar kan också påverkas genom Europeiska unionens lagstiftning samt principer som fastställts av internationella organisationer (t.ex. FN och OECD).

3.5

För att finska staten ska minska sitt innehav i Veikkaus Ab förutsätts åtgärder från statsrådets och riksdagens sida. Enligt 4 § i lagen om statens ägarstyrning (1368/2007) behandlar och avgör statsrådets allmänna sammanträde ärenden som gäller överlåtelse av aktier i bolag med statlig majoritet. Riksdagens samtycke behövs emellertid för till exempel sådana beslut som leder till att staten inte längre är bolagets enda ägare (3 § i lagen om statens ägarstyrning). Dessutom, om staten skulle avstå från sitt exklusiva innehav av Veikkaus Ab, måste 12 § i lotterilagen ändras eller upphävas, eftersom där nu föreskrivs att Veikkaus Ab är ett aktiebolag som helt och hållet ägs av staten.

Uppgift 4. (10 poäng)

4.1

Enligt 106 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) (i fortsättningen upphandlingslagen) är ekonomiskt mest fördelaktigt det anbud som för den upphandlande enheten har det lägsta priset, är kostnadsmässigt mest fördelaktigt eller har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. Om den upphandlande enheten vid annan upphandling än varuupphandling använder endast det lägsta priset som kriterium för vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska den ange skälen till detta. De inhemska bestämmelserna om det ekonomiskt mest fördelaktiga beslutat baserar sig på EU:s upphandlingsdirektiv 2014/24 (artikel 67).

Kommunen ska i princip välja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i enlighet med 106 § i upphandlingslagen, om inte anbudsgivaren av en laglig orsak har uteslutits från anbudsinfordran (105 § och 80–81 § i upphandlingslagen).

4.2

Den upphandlande enheten kan som villkor för tjänsteupphandling ställa krav som gäller registrering av anbudssökande eller anbudsgivare, deras ekonomiska och finansiella ställning samt deras tekniska och yrkesmässiga kvalifikationer (83–86 § i upphandlingslagen). Den upphandlande enheten kan även beakta erfarenheterna hos samt organisationen av den personal som utses att fullgöra upphandlingskontraktet (93 § i upphandlingslagen).

Man kan också försöka säkerställa tjänsteupphandlingens kvalitet genom att bestämma sådana jämförelsegrunder angående förhållandet mellan pris och kvalitet som gäller till exempel tekniska och funktionella egenskaper, tillgänglighet samt utformning med tanke på användarnas krav (93 § i upphandlingslagen).

4.3

Miljöaspekter kan beaktas på flera sätt vid offentlig upphandling. Enligt 2 § i upphandlingslagen ska de upphandlande enheterna sträva efter att ordna sin upphandling så att även miljöaspekter beaktas. I fråga om upphandling som överstiger EU:s tröskelvärde kan de upphandlande enheten ställa särskilda villkor som gäller miljöaspekter (98 § i

upphandlingslagen) eller jämförelsegrunder angående förhållandet mellan pris och kvalitet (93 § i upphandlingslagen). När anbudet jämförs kan utöver enbart anskaffningskostnaden även beaktas de så kallade livscykelkostnaderna, till vilka kan räknas även kostnader i anslutning till miljöaspekter (95 §). Den upphandlande enheten får också i till exempel anbudsfrågan kräva ett särskilt märke som bevismedel för att föremålet för upphandlingen motsvarar de miljömässiga egenskaper som krävs (72 § i upphandlingslagen).

En upphandlande enhet kan begära att anbudssökanden eller anbudsgivaren redogör för de åtgärder för hantering av miljökonsekvenser som den vidtar när den genomför en byggtrengrening eller tillhandahåller en tjänst samt intyg över att anbudssökanden eller anbudsgivaren uppfyller kraven i vissa miljöledningsstandarder (90 § i upphandlingslagen).

Den upphandlande enheten ska begära att anbudsgivaren förklarar priserna eller kostnaderna i anbudet, om anbudet förefaller vara onormalt lågt. Begäran och förklaringen kan gälla till exempel fullgörandet av miljörettsliga skyldigheter (96 § i upphandlingslagen).

Den upphandlande enheten får utesluta en anbudssökande eller anbudsgivare ur anbudsproceduren som inte har fullgjort sina miljörettsliga skyldigheter enligt Finlands eller Europeiska unionens lagstiftning, kollektivavtalen eller vissa internationella konventioner, om den upphandlande enheten kan styrka detta (81 § och 79 § i upphandlingslagen). Miljöbestämmelser som gäller upphandling som överstiger EU:s tröskelvärden kan till vissa delar tillämpas även vid nationella upphandling (105 § i upphandlingslagen).

4.4

Den rättsliga utgångspunkten för jämlikhetsprincipen, som är bindande för den offentliga förvaltningen och dem som utövar offentlig makt, finns i 6 § i Finlands grundlag (731/1999). Bestämmelser om jämlikhetsprincipen, som hör till rättsprinciperna inom förvaltningen, finns också i 6 § i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om krav på likvärdig behandling som gäller uttryckligen offentlig upphandling finns i 3 § i upphandlingslagen, enligt vilken den upphandlande enheten ska behandla deltagare i upphandlingsproceduren och andra leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.

Uppgift 5. (5 poäng)

5.1

Enligt artikel 287 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska Europeiska revisionsrätten granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter. Den ska också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ eller byrå som unionen har upprättat. Bestämmelser om revisionsrättens granskningsuppgifter finns också i EU:s budgetförordning 2018/1046 (artiklarna 254–259).

Revisionsrätten granskar inkomsternas och utgifternas laglighet och korrekthet. Dess uppgift är också att granska om unionens medel har använts enligt principen om sund ekonomisk förvaltning. Revisionsrättens granskningsåtgärder kan gälla unionens institutioner och organisationer och dessutom de aktörer i medlemsstaterna som använder medel från unionen. (artikel 287 i EUF-fördraget och artikel 255 i budgetförordningen)

Europeiska revisionsrätten upprättar en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten överlämnas till unionens övriga institutioner och offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning. Revisionsrätten får också framföra särskilda rapporter och yttra

sig på begäran av någon av unionens övriga institutioner. (artikel 287 i EUF-fördraget och artiklarna 258–259 i budgetförordningen)

Enligt artikel 286 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får revisionsrättens ledamöters oavhängighet inte kunna ifrågasättas. Vid fullgörandet av sina skyldigheter ska revisionsrättens ledamöter inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från något annat organ. De ska avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter.

Ledamöterna av revisionsrätten får inte under sin ämbetsperiod utöva någon annan yrkesverksamhet. De ska när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbetsperiod respektera de förpliktelser som följer av ämbetet.

5.2

Som bedrägeri som riktar sig mot Europeiska unionens finansiella intressen betraktas till exempel användning eller presentation av falska, felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller undanhållande av information samt uppsåtligt missbruk av EU:s medel (artikel 3 i Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen och Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2021). Bedrägeri är brottslig verksamhet.

Väsentliga felaktigheter eller väsentlig bristande efterlevnad i anslutning till användningen av medel som beror på bedrägeri är svårare att upptäcka än om de beror på fel, eftersom det vid bedrägeri kan handla om förfalskning, uppsåtlig underlåtenhet, felaktiga uppgifter eller att man har satt sig över den interna kontrollen. Det kan följaktligen vara svårare att upptäcka bedrägerier än andra fel. Till skillnad från bedrägerier handlar andra fel ofta om oavsiktliga felaktigheter, till exempel vårdslöshet, i anslutning till användningen av medel och efterlevnaden av rättsnormer. Sådana fel är i allmänhet lättare att upptäcka vid granskningen, eftersom det inte är fråga om systematisk oärlighet. (Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2021) Om revisionsrätten misstänker bedrägeri, ska den rapportera saken till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) samt Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) (direktiv 2017/1371, artikel 15).

5.3

Enligt revisionsrätten påverkar komplexa regler risken för fel. Risken för fel är lägre för kostnader som omfattas av förenklade regler.

Kostnader med låg risk är stödrättighetsbaserade betalningar, där stödmottagarna ska uppfylla vissa okomplicerade villkor. Sådana kostnader är till exempel stipendier och forskningsbidrag, direktstöd till jordbrukare samt löner och pensioner till EU-tjänstemän. (Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2021 och EU-revisionen i korthet 2021).

Som kostnader med hög risk definierar Europeiska revisionsrätten ersättningsbaserade betalningar. Det handlar om att EU ersätter stödberättigande kostnader för åtgärder som berättigar till stöd utifrån komplexa regler. Stödmottagarna måste då visa att de ägnar sig åt en verksamhet som berättigar till stöd och lämna bevis för att de har haft ersättningsgilla kostnader. Sådana kostnader med hög risk är enligt revisionsrätten till exempel kostnader för forskningsprojekt, investeringar i regional utveckling och landsbygdsutveckling samt kostnader för utvecklingssamarbetsprojekt. (Europeiska revisionsrättens årsrapport för budgetåret 2021 EU-revisionen i korthet 2021).